

ויתעצב אל לבו. יְהִב תָּקֵפָא לְדִינָא לְמַעַבָּד
כִּי עֲשָׂה אֶת הָאָדָם בָּאָרֶץ - נִטְלָה
עֲשָׂה אֶת הָאָדָם בָּאָרֶץ. בְּשֻׁעָה
מְנֻחָמִים וְתִדְרוֹת. הַקְדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא אֶת הָאָדָם
בָּאָרֶץ, שֶׁהוּא כְּרָגְמָא עַלְיוֹנָה,
וְכָל הַפְּלָאכִים הַעַלְיוֹנִים
מְשֻׁבְחִים אֶת הַקְדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא
כְּשֶׁרְאוּ אֹתוֹ בְּרִמוֹת עַלְיוֹנָה,
וְאָמְרוּ (תְּהִלִּים ח) וְתַחֲסְרָהוּ מַעַט
מְאַלְהִים וּכְבוֹד וּהֶדֶר תַּעֲטְרָהוּ.
אַמְרָר כִּי כְּשֶׁחָטָא אָדָם, הַחֲזָבָב
הַקְדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא עַל שְׁחָטָא.
שְׁנַטַּן פְּתַחַזְוּ פָּה לְמַלְאָכִי הַשְּׁرָת
שֶׁאָמְרוּ לְפָנָיו בְּתַחַלָּה כְּשֶׁרְצָה
לְבָרָא אֹתוֹ, מָה אָנוֹשׁ כִּי תְּזַכְּרָנוּ
וּבָנָן אָדָם כִּי תִּפְקַדְנוּ.

אָמַר רַبִּי יְהוֹדָה, וַיַּתְעַצֵּב אֶל
לְבָבוֹ, כִּי רְצָחָה לְעַשּׂוֹת בָּהֶם דִין,
שֶׁנְאָמַר (רַבִּי הַיִמִּס-בָּבָ) בָּאָצָאת לִפְנֵי
הַחְלוֹזָן וְאָמְרִים הַזּוּ רְלֵה, כִּי
לְעוֹלָם חָסְדוֹ. וְאָמַר רַבִּי יִצְחָק,
לְמַה לֹא כָתַב בָּאָן כִּי טֹב? אֶלָא
מִשּׁוּם שֶׁהָאָבִיד אֶת מִעְשֵׁי יְדֵיו
מִפְנֵי יִשְׂרָאֵל. כִּמוֹ זֶה כְּשֶׁהָיו
יִשְׂרָאֵל עֹבְרִים אֶת הַיּוֹם, בָּאוּ
מַלְאָכִים עַלְיוֹנִים לְוֹמֶר שִׁירָה
לִפְנֵי הַקְדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא בָּאָתוֹ
לִילָה. אָמַר לְהָם הַקְדוֹשׁ בָּרוּךְ
הָא: וּמָה מִעְשֵׁי יְדֵי טֹבָעִים
בַּיּוֹם, וְאַפְתָּם אָוֹמְרִים שִׁירָה? אֶזְעָן
(שמות יד) וְלֹא קָרַב זֶה אֶל זֶה כֹּל
הַלִּילָה. גַם בָּאָן, בְּכָל הַפְּעָמִים
שֶׁל אָבוֹד רְשָׁעִים מְהֻעָלִם, אֶזְעָן
נִמְצָאת עַלְלָם עֲצֹבָתָן.

רַבִּי אַבָּא אָמַר, בְּשֻׁעָה שְׁחָטָא
אָדָם לִפְנֵי הַקְדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא
וּבָרָק עַל מִזְוֹתָו, אֶזְעָן
עֲצֹבָתָן לִפְנֵי. אָמַר לוֹ הַקְדוֹשׁ
בָּרוּךְ הוּא: אָדָם, אָוי שְׁחָלֵשׁ
אֶת הַפָּמָם הַעֲלֵיָן. בְּשֻׁעָה זוֹ נְחַשֵּׁךְ
מְאוֹר אָסָף. מִיד גָּרֵשׁ אֹתוֹ מִן
עָצָן.

וַיַּתְעַצֵּב אֶל לְבָבוֹ. יְהִיב תָּקֵפָא לְדִינָא לְמַעַבָּד
דִינָא.

רַבִּי חִיאָא אָמַר וַיַּחַם יְיָ כִּי עָשָׂה אֶת הָאָדָם
בָּאָרֶץ. נִטְלָה תְּנֻחוֹמִין וְחֲדָרָה, כְּדֹעַ עֲבָד
קָדְשָׁא בָּרִיךְ הוּא לְאָדָם בָּאָרֶץ אֶלְיוֹן
כְּגָנוֹנָא עַלְאָה וְכָל מְלָאכִי עַלְאָי מִשְׁבָּחָן לֵיה
לְקָדְשָׁא בָּרִיךְ הוּא כִּדְחָמוֹ לֵיה בְּדִיקָנָא
עַלְאָה וְאָמְרוּ (דף מ ע"ב) (תְּהִלִּים ח) וְתַחְפְּרָהוּ מַעַט
מְאַלְהִים וּכְבוֹד וּהֶדֶר תַּعֲטְרָהוּ. לְבָתֵּר כִּדְחָטָא
חַטָּא אָדָם אַתְעַצֵּב קָדְשָׁא בָּרִיךְ הוּא עַל
דְּחָטָא. דִינָבָב פְּתַחַזְוּ פָה לְמַלְאָכִי הַשְּׁרָת
דְּאָמְרוּ קְמִיה בְּקָדְמִיתָא כִּד בָּעָא לְמַבְּרִי לֵיה,
מָה אָנוֹשׁ כִּי תְּזַכְּרָנוּ וּבָנָן אָדָם כִּי תִּפְקַדְנוּ.

אָמַר רַבִּי יְהוֹדָה וַיַּתְעַצֵּב אֶל לְבָבוֹ בָּגִין דְּבָעֵי
לְמַעַבָּד בְּהָוָה דִינָא שְׁנָא אָמַר (דברי הימים ב ב)
בָּאָצָאת לִפְנֵי הַחְלוֹזָן וְאָמְרִים הַזּוּ לֵי כִּי
לְעוֹלָם חָסְדוֹ. וְאָמַר רַבִּי יִצְחָק אָמָאי לֹא
כְּתִיב הַבָּא כִּי טֹב. אֶלָא בָּגִין דְּאוּבָדִי
יַדְוִי קְמִיהוּ דִיְשָׁרָאֵל. כְּגָנוֹנָא דָא כִּד הָוָה
יִשְׂרָאֵל עַבְרִין יְמָא. אֶתְהוּ מַלְאָכִי עַלְאָי לִמְימָר
שִׁירָה קְמִיה קָדְשָׁא בָּרִיךְ הוּא בְּהָוָה לִילָה.
אָמַר לְהָוָה קָדְשָׁא בָּרִיךְ הוּא וְמָה עַוְבָדִי יְדֵי
טָבָעֵין בִּימָא וְאַתְהַונֵּן אָמְרִין שִׁירָה. בְּדִין (שמות יד)
וְלֹא קָרַב זֶה אֶל זֶה כֹּל הַלִּילָה. אָוֹף הַבָּא בְּכָל
זָמָנִין דְּאַיְבָוד רְשִׁיעָא אֵינוֹ מַעַלְמָא כְּדִין
עֲצִיבָו אַשְׁתָּכָח עַלְיָהוּ.

רַבִּי אַבָּא אָמַר בְּשֻׁעָה דְּחָבָב קְמִי קָדְשָׁא
בָּרִיךְ הוּא אָדָם וּבָרָק עַל פְּקוֹדָוִי, כְּדִין
אַשְׁתָּכָח עֲצִיבָו קְמִיה. אָמַר לֵיה קָדְשָׁא בָּרִיךְ
הָוָה אָדָם וּוְיִדְחַלְשָׁת חִילָא עַלְאָה. בְּהָא
שֻׁעָה אַתְחַשְּׁבָת נְהֹרָא חָדָר. מִיד תָּרִיךְ לֵיה
מְגַנְתָּא דְעָדָן.